

Banana Panama Leaf Disease

Fusarium oxysporum f. sp. *Cubense*

Ang Panama Leaf Disease ay isang fungal disease na nagdudulot ng pagkadilaw ng dahon mula ibaba pataas. Unti-unti itong lumalala hanggang maging V-shaped yellowing na makikita mula midrib. Pinapahina ng fungus ang daloy ng tubig at nutrisyon sa halaman. Dahil dito, nagiging mahina ang puno at nagkakaroon ng abnormal na paglaki.

Origin: Panama (first recorded)

Kailan Lumalabas: Mainit, dry-to-wet conditions

Symptoms:

- **Pag-yellow mula ibabang dahon pataas:** Nagsisimula ang pagkadilaw sa mga dahon sa ibaba at unti-unting umaakyat sa mas batang dahon. Makikita ito kahit regular ang pagdidilig.
- **V-shaped yellowing mula midrib:** Nabubuo ang hugis V na dilaw na pattern mula sentro ng dahon. Habang lumalala ang impeksiyon, lumalawak ang V-shape at nagiging brown.
- **Wilting at panghihina ng dahoon:** Kahit basa ang lupa, nalalanta ang dahon dahil hindi makapaglipat ng tubig ang halaman. Nagiging malata at nakatukod pababa ang mga dahon.

Gamot / Kontrol:

- **Walang chemical cure:** Hindi tumatalab ang fungicide dahil pumapasok ang fungus sa vascular system. Ang tanging paraan ay pag-alis at pagsira ng infected plants.
- **Paggamit ng resistant varieties:** Pinipigilan nito ang posibilidad na tamaan ng sakit ang bagong tanim.
- **Soil sanitation at crop rotation:** Nakakatulong bawasan ang fungus sa lupa lalo na kung hindi muna magtatanim ng saging sa ilang taon.

